Manastirea Sihastria

Manastirea Sihastria

Manastirea Sihastria - scurt istoric

Manastirea Sihastria este asezata in partea de nord a judetului Neamt, la 22 km departare de orasul Targu Neamt, pe soseaua ce duce spre Vatra Dornei. Lasand in dreapta drumul Manastirii Neamt, si inaintand spre celelalte manastiri nemtene, mai se parcurg 15 kilometri. Aici, drumul paraseste soseaua principala, trece peste Ozana si patrunde spre apus, pe valea paraului Secu.

Trecand pe langa Manastirea Secu, drumul se indreapta spre sud, valea devenind tot mai ingusta si mai singuratica. Dupa inca 3 km de drum se descopere in toata frumusetea ei, Manastirea Sihastria.

De aici pornesc, prin munti, mai multe poteci. Dintre ele, cea mai frecventata este poteca ce urca la sud, spre schitul Sihla, cale de peste un ceas, de unde se poate ajunge la Manastirea Agapia, cat si la manastirile Varatec si Horaita prin poiana Ciungi.

Desi nu in proportia marilor ctitorii voievodale, care au avut un rol insemnat in trecutul Moldovei medievale, Manastirea Sihastria, prin cele trei secole de existenta, evoca totusi cateva momente istorice de seama. In arhitectura manastirea continua cu fidelitate stilul clasic moldovenesc care, in ciuda atator innoiri si adaugiri, se mentine pana intr-o epoca asa de tarzie.

In marile manastiri Neamt, Secu si Agapia se gaseau destui calugari dornici sa continue

traditia Cuviosului Daniil Sihastrul si a altor pustnici renumiti. Codrii nestrabatuti din partea locului ofereau cele mai bune conditii; astfel, la inceputul secolului al XVII-lea traiau in imprejurimi numerosi sihastri.

In aceste conditii, infiintarea unei "sihastrii" mai la indemana devenea in chip firesc o necesitate. Faptul fiind cunoscut de episcopul Ghedeon de Husi, ca ucenic al venerabilului mitropolit Varlaam Motoc, acesta intemeiaza in 1655 - fiind deja mitropolit al Moldovei - prima biserica a schitului Sihastria, pe care o inzestreaza apoi cu chilii si cele de trebuinta.

Locul ales a fost "poiana lui Atanasie", care oferea conditii prilenice unei vieti de sihastrie, iar primii vietuitori, asa cum consemneaza

pomelnicul ctitoricesc, au fost sapte sihastri din Manastirea Neamt retrasi mult mai inainte prin partile locului.

Vremurile vitrege care au urmat si mai ales desele incursiuni ale tatarilor de la inceputul sec. al XVIII-lea au facut ca schitul Sihastria sa ajunga intr-o stare aproape de ruina. Indemnat de exemplul inaintasului sau, ca si de frumusetea locului, Episcopul Ghedeon de Roman construieste in anul 1734 o noua biserica mai trainica si incapatoare pe care o inchina Manastirii Secu din apropiere, dupa obiceiul vremii.

In anul 1821 cetele eteristilor lui Alexandru Ipsilanti, urmarite de turci, se retrag in partile Moldovei, ajungand pana la Manastirea Secu.

Lupta sangeroasa care a urmat s-a incheiat cu arderea si pradarea manastirilor din imprejurimi de catre turci, printre care si Sihastria. Schitul nu a ars in intregime. Tezaurul Sihastriei, dupa cum consemneaza pomelnicul ctitoricesc, a fost ascuns in acele zile la Poiana Crucii "sub un fag", intr-un cazan de arama. Cu timpul taina obiectelor de cult s-a pierdut.

Lucrarile de refacere au inceput abia in anul 1824, cu sprijinul efectiv al mitropolitului Veniamin Costachi si au durat aproape doi ani. S-au refacut atunci biserica de piatra, turnul clopotnita, un corp de chilie in partea de sud, turnul portii si zidul de incinta. Renumitul "calfa pietrar" Nicolae Cerneschi din Botosani a condus lucrarile, contribuind atat cu priceperea

sa cat si cu insemnate sume de bani, devenind astfel al treilea ctitor principal al manastirii.

Vechile obiecte de cult fiind pierdute, se lucreaza in acelasi an noi obiecte bisericesti, in atelierele Manastirii Neamt: vase liturgice, candele si cadelnite de argint, doua clopote etc. Astfel, Sihastria isi incepe din nou firul existentei sale, intrerupt timp de patru ani.

In anul 1837 se construieste din lemn, pentru serviciul religios din timpul iernii, un paraclis cu hramul Sfintii Parinti Ioachim si Ana si, in continuare, alte doua corpuri de chilii, in partea de est si de nord. In anul 1842, "o cismea cu doua tevi precum se vede" aducea in incinta "apa racoritoare si de viata datatoare".

In vara anului 1941 un incendiu necrutator a mistuit paraclisul de lemn si o parte a chiliilor Sihastriei, din care cauza multi calugari au plecat la alte manastiri. Parintele staret Ioanichie fiind batran si bolnav, in anul 1942 este ales, in postul de loctiitor de staret, Parintele Cleopa.

Prima grija a noului staret a fost refacerea incintei si a chiliilor arse. Cu ajutorul manastirii Neamt, pana in 1944 s-au construit doua corpuri de chilii cu peste 20 de incaperi. Invingand dificultatile aduse de razboi si seceta, obstea condusa de Parintele Cleopa se intareste duhovniceste, creste numeric si, cu mari eforturi, reuseste sa construiasca in anul 1946 un nou paraclis.

Pe 16 octombrie 1988 a avut loc resfintirea solemna a bisericii centrale, pictata de protos. Bartolomeu Florea. Slujba de resfintire si Sfanta Liturghie arhiereasca au fost savarsite de Prea Fericitul Parinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Romane, impreuna cu Prea Sfintitul Eftimie, Episcopul Romanului si Husilor, inconjurati de un sobor de peste 15 preoti si diaconi in mijlocul a mii de credinciosi.

Manastirea Sihastria - Biserica centrala "Nasterea Maicii Domnului"

Din ansamblul constructiilor, biserica centrala prezinta un interes deosebit, datorita faptului ca mesterul a reluat stilul clasic al bisericilor moldovenesti. Echilibrul proportiilor, zveltetea turlei, efectul liniilor, sobrietatea interiorului si simplitatea decoratiei exterioare sunt cateva din caracteristicile ei.

Biserica este construita in plan triconc, de dimensiuni reduse, cu o singura turla asezata pe naos. Este impartita in pridvor, pronaos, naos si altar, avand lungimea in exterior de 21,50 metri, latimea la abside de 11 metri si inaltimea pe axul turlei de 20 metri. Peretii grosi de peste 1,25 metri sunt lucrati din piatra de rau, cu putina caramida in partea superioara si var hidraulic.

Intrarea se face prin partea de vest. Initial biserica n-a avut pridvor, cel actual fiind adaugat probabil in anul 1837, cand s-au efectuat si alte constructii la Sihastria. Mesterul, dorind sa realizeze un pridvor deschis, inspirat poate dupa cel de la Galata sau chiar Moldovita, l-a prevazut cu sase deschideri largi in ziduri, pentru a avea cat mai multa lumina.

In anul 1988, cele doua deschideri din partea de apus ale pridvorului s-au acoperit, pictandu-se doua icoane mari in fresca: Acoperamantul Maicii Domnului si Nasterea Maicii Domnului, hramul manastirii. Din pridvor, o usa masiva de stejar, ferecata in fier forjat, duce in pronaos.

Pronaosul este sectionat de un arc transversal suspendat, care ar vrea sa aminteasca vechea incapere destinata mormintelor. In prima parte, bolta este impartita de un arc longitudinal in doua calote sferice paralele, ceea ce constituie un detaliu rar in Moldova, in ceea ce priveste pronaosul. Ambele calote sunt sustinute de cate patru arcuri obisnuite.

Naosul este separat de pronaos doar printr-un arc proeminent. Constructorul renunta intentionat la obisnuitul perete despartitor pentru a nu micsora spatiul, si asa destul de restrans al interiorului.

Turla, in forma cilindrica, strapunsa de patru ferestre inguste, este sustinuta de acelasi sistem de arcuri moldovenesti, suprapuse piezis, care preiau descarcarile tamburului si se sprijina pe cei patru pandantivi. Ajuns in forma desavarsita la bisericile Sfantului Stefan cel Mare, acest sistem clasic de boltire este reluat

intocmai si la Sihastria, pentru ca putin mai tarziu sa fie parasit pentru totodeauna.

Absida altarului este prevazuta cu doua nise laterale, adanc sapate in grosimea zidului, care tin loc de proscomidiar si diaconicon.

Atat interiorul, cat si exteriorul bisericii sunt lipsite de bogata ornamentatie intalnita la marile ctitorii voievodale. Singurele ornamente interioare, cu semnificatie liturgica, sunt strugurii executati din ipsos, fixati la fiecare unghi si varf de arc.

Turla, de forma cilindrica in exterior, ca si in interior, se sprijina pe o baza octogonala, renuntandu-se la baza stelata mai greu de executat. Ca ornamentatie, turla prezinta in partea inferioara un brau de ocnite adanci, dispuse oblic, iar pe verticala douasprezece coloane cu capiteluri si cornisa, care dau armonie si invioreaza albul zidului. Coloanele simbolizeaza pe cei doisprezece apostoli.

In ce priveste pardoseala bisericii, este probabil ca initial sa fi fost lespezi de gresie. Cele cateva morminte de sub pardoseala sunt inca neidentificate.

Pictura tamplei, de o varsta cu sculptura, este executata in ulei cu deosebit gust artistic, "cu cheltuiala sfintiilor sale ieromonahul Calinic si a schimonahilor Fevronia si Elisabeta Cuza, la anul 1827, luna iunie 15". Pe langa icoanele imparatesti ale lui Iisus Hristos si Maicii Domnului cu Pruncul la piept, se remarca "Cina cea de taina", unde apostolii sunt asezati la o obisnuita masa rotunda, asemanatoare cu cele din casele taranesti.

Vechea pictura in tempera degradandu-se in urma incendiului din 1941, biserica a fost pictata integral in interior in fresca, intre anii 1986-1988, de pictorul bisericesc protosinghelul Vartolomeu Florea din obstea acestei manastiri. In cea mai mare parte erminia veche a fost respectata, realizandu-se in decurs de peste doi ani o pictura armonioasa.

Se cuvine amintita aici si icoana facatoare de minuni a Maicii Domnului, adusa la Manastirea Sihastria la inceputul secolului al XX-lea.

Manastirea Sihastria - Paraclisul "Sfintii Parinti Ioachim si Ana"

In coltul de sud-est al incintei, pe o temelie inalta de piatra, se afla paraclisul Sfintii Parinti Ioachim si Ana, in care se oficiaza serviciul religios in lunile de iarna. Acesta a fost construit in anul 1946, in locul vechiului paraclis mistuit de foc.

Paraclisul respecta planul triconc, cu o singura turla octogonala pe naos. Are lungimea in interior de 9 metri, latimea la abside de 8 metri, si este impartit in pridvor, pronaos, naos si altar. Doua incaperi mici, anexate la absida centrala, servesc drept proscomidiar si diaconicon.

Interiorul este luminat de sapte ferestre, dintre care patru in pronaos si trei in axul absidelor. Lumina mai patrunde in interior prin cele patru ferestre mici ale turlei.

Redus ca dimensiuni, paraclisul contine un mare volum de pictura si sculptura in lemn, de o reala valoare artistica.

Catapeteasma, sculptura masiva in stejar, lucrata in anul 1947. Privita in ansamblu, catapeteasma se impune prin amploare si stil, ca cea mai reprezentativa sculptura din paraclis. Indeosebi usile imparatesti sunt o adevarata broderie in lemn.

Strana Maicii Domnului, cu scene ca "Nasterea Domnului", "Sfintii Evanghelisti", "Sfintii Arhangheli Mihail si Gavriil", si broderia sculptata, reprezentand prooroci din Vechiul Testament care proorocesc despre Preasfanta Fecioara, ce incadreaza icoana Maicii Domnului, toate fiind sculptate in lemn de par, ca si iconostasul cu "Invierea Domnului", in lemn de chiparos, si "Cei doisprezece Apostoli" - medalioane aplicate din lemn de tisa - sunt lucrari de inalta realizare artistica.

Mai pot fi amintite: Crucea, cu admirabilul ei suport sculptat in lemn de tei; analogul cu Sfantul Gheorghe in medalion, din lemn de stejar; stranile pentru cantareti si scaunul arhieresc.

Ceea ce ridica si mai mult valoarea artistica a paraclisului este, fara indoiala, pictura in ulei din interior, opera calugarului Irineu Protcenco. Pictura paraclisului se caracterizeaza, in general, printr-un puternic realism portretistic, o mare finete si precizie a liniilor si o admirabila nuantare a culorilor, care dovedesc bogata paleta de expresie a pictorului.

Manastirea Sihastria - Catedrala "Sfanta Teodora de la Sihla"

Dupa anul 1947, Sihastria, dintr-un mic schit pustnicesc, a devenit o manastire misionara, cautata de multi pelerini. Insa mai ales dupa anul 1989, cand obstea a sporit mult numeric, ajungand in anul 1994 la aproape 140 de parinti si frati, iar credinciosii insetati dupa cuvantul lui Dumnezeu vin in numar foarte mare la manastire, s-a simtit mai mult nevoia construirii unei biserici mai mari.

Astfel a prins viata o dorinta mai veche a parintelui staret, arhim. Victorin Oanele, ce astepta doar vremuri mai prielnice pentru realizarea unei biserici mari, incapatoare.

Constructia a inaintat foarte repede, caci obstea s-a jertfit pe cat ii statea in putinta, sutele si miile de credinciosi veniti in pelerinaj

la manastire au daruit fiecare ce si cat putea si nu putini oameni inimosi, cu posibilitati financiare, au contribuit cu materiale si bani.

Ca ocrotitoare a noii biserici a fost aleasa Sfanta Teodora de la Sihla, mai intai pentru faptul ca sfanta, fiind nou canonizata, in anul 1992, nu avea o biserica inchinata ei, iar apoi din dorinta de a aduce aici sfintele sale moaste care se afla acum la Kiev - Ucraina.

In anul 1999 s-a finalizat constructia bisericii, iar in anul 2004 s-a terminat pictura interioara, in fresca, ramanand de pictat numai firidele dimprejurul bisericii. Pictorii fac parte din

obstea Manastirii Sihastria, fiind condusi de P.C. arhim. Vartolomeu Florea, pictor bisericesc, ucenic al arhim. Sofian Boghiu, cel ce a realizat si devizul iconografic al bisericii.

Biserica este construita in plan triconc, cu o turla pe naos si incadrata in partea dinspre apus de doua turnuri laterale. Este impartita in nartex, pridvor, pronaos, naos si altar, avand lungimea in exterior de 42 metri, latimea la abside de 22 metri si inaltimea pe axul turlei de 36 metri. Constructia este realizata din caramida pe cadre de beton armat, avand si un mare demisol, de dimensiunile bisericii.

Intrarea in biserica se face prin partea de vest, in nartex, pe a carui fatada sunt sapte firide

pictate in mozaic. Accesul in pridvorul bisericii se face printr-o usa masiva metalica, cu ornamente de bronz incastrate. Pridvorul este incadrat de doua turnuri, deasupra lui fiind cafasul sub care se gasesc doua usi: una spre sud, care duce la scara spre cafas, si una spre nord, spre pangarul bisericii.

Pronaosul are trei nave, una centrala si doua laterale, mai inguste, inscrise de opt coloane, din care doua sunt angajate in zid. La demisolul bisericii se afla un paraclis avand hramul "Sfantul Mucenic Victorin" si "Toti Sfintii Romani" care s-a sfintit in dimineata zilei de 7 august 2001 de catre I.P.S. Mitropolit Daniel si P.S. Casian, Episcopul Dunarii de Jos.

In partea stanga a demisolului se afla o racla de lemn sculptat, unde se gasesc particele din Sfintele moaste ale mai multor sfinti: o

particica din lemnul Sfintei Cruci, ale Sfantul Apostol Andrei, Sfantul Ierarh Nicolae, Sfantul Ierarh Spiridon, Sfantul Mucenic Haralambie, Sfantul Ignatie Teoforul, Sfantul Mare Mucenic Gheorghe, Sfantul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, Sfantul Mare Mucenic Pantelimon, Sfantul Mucenic Lavrentie, Sfantul Varnava, Sfantul Mucenic Ioan Rusul, Sfantul Procopie, Sfantul Mucenic Marina, Sfantul Elefterie, Sfantul Andrei, Sfanta Mucenita Paraschevi, Sfinti Parinti din Lavra Sfantul Sava, Sfintii Cuviosi Mucenici din Muntele Sinai, Sfantul Cuvios Arsenie, Sfantul Mucenic Panaghiot, Sfantul Cuvios Daniil, Sfantul Martin de Tours, Sfintii Cuviosi Paisie, Natan si Sila, Sfantul Cuvios Mucenic Daniel, sfinti de la Pecerska - Sfintii Damian, Ioan si Nicolae, Sfintii Prunci ucisi de Irod, de la cuviosii din Lavra Sfantul Teodosie, unul din Sfintii Mucenic Prov, Tarah si Andronic si particele de la diferiti sfinti necunoscuti.

In paraclisul de la demisol se savarseste slujba Sfantul Maslu in fiecare joi noapte spre vineri.

Manastirea Sihastria - Turnul-clopotnita

Situat in coltul de nord-est al incintei, face parte din ansamblul constructiilor ridicate in

anul 1825. Este o cladire aflata in imediata apropiere a chiliilor, prevazuta cu doua nivele, cu ganguri de acces si patru metereze, fapt ce ne aminteste de vechile turnuri de aparare.

Peretii, grosi de peste doi metri, au la baza latura de 7 metri si sunt lucrati din bolovani de rau si var hidraulic. Acoperisul este incheiat in obisnuitul bulb moldovenesc.

Lucrarile de restaurare din anii 1983-1984, consolidarea zidurilor, fresca interioara si exterioara si acoperirea cu tabla de cupru, dau clopotnitei durata si frumusete.

Manastirea Sihastria - Cimitirul

Cimitirul manastirii este asezat in locul actual de catre Parintele Cleopa, in anii 1944-1945, sfintia sa mutand aici ramasitele pamantesti ale calugarilor din cele trei cimitire existente pana atunci, unul dintre ele fiind asezat in jurul bisericii centrale.

In cimitir, devenit deja loc de pelerinaj, se afla mormantul Parintelui Cleopa. Fiii duhovnicesti, din evlavie, i-au pus in locul crucii modeste, de lemn, dorita de parintele, o frumoasa cruce de marmura. La mormantul sfintiei sale vin zeci de credinciosi, care aprind o lumanare, se roaga pentru odihna sufletului sau, amintindu-si cu drag de neuitatele sale cuvinte si mai ales de nesfarsita dragoste a parintelui.

Langa mormantul Parintelui Cleopa se afla mormantul Parintelui Paisie Olaru, un mare duhovnic al Moldovei, de asemenea vizitat de foarte multi pelerini.

Bineinteles ca in cimitir sunt ingropati multi nevoitori de taina, ale caror osteneli si nevointe

numai Bunul Dumnezeu le stie. Despre unii dintre acestia citim in filele Patericului romanesc al Parintelui Ioanichie Balan: Ieroschimonahul Onufrie Frunza, un parinte al tacerii, al lacrimilor si al meditatiilor duhovnicesti.

Monahul Marcu, un parinte ce a patimit pentru convingerile lui religioase 18 ani de inchisoare si s-a invrednicit de multe cercetari si mangaieri dumnezeiesti, fratii Parintelui Cleopa, Parintii Gherasim si Vasile, primul facand mii de metanii si dormind intr-un sicriu pentru a avea pururea cugetarea la moarte, iar al doilea invrednicindu-se sa fie chemat la cele ceresti de insasi Maica Domnului.

Apoi Protosinghelul Ioanichie Moroi, un parinte mult postitor si nevoitor, binecuvantat de Dumnezeu cu mari daruri, Parintele Paisie Nichitenco, un calugar simplu, invrednicit de Dumnezeu cu darul rugaciunii celei de foc a inimii, Parintele Irineu Protcenco, un om al rugaciunii interioare, al pacii si al tacerii, mare iconar din Ucraina, care si-a gasit linistea la Manastirea Sihastria, unde a atins apogeul creatiei sale, impodobind cu icoane minunate paraclisul manastirii si multi alti parinti care ne indeamna sa le urmam credinta, sa nu uitam ca suntem trecatori pe acest pamant.

Cine are urechile sufletului deschise, aude ca ei, desi tac, totusi vorbesc, de multe ori zicandu-ne: "Ceea ce am fost noi ieri, sunteti voi azi, iar ce suntem noi azi, veti fi voi maine!"

Manastirea Sihastria - Biserica cimitirului "Invierea Domnului"

Biserica cimitirului a fost ridicata din initiativa Parintelui staret Victorin Oanele. La Inceput, in anul 1987, s-a stramutat la Sihastria o biserica cu hramul "Sfintii Arhangheli Mihail si Gavriil", din satul Hlapesti, comuna Dragomiresti, judetul Neamt.

Biserica fiind de lemn si foarte deteriorata, parintele staret a hotarat sa construiasca o biserica noua, pastrand insa neschimbat planul vechii biserici. La ridicarea bisericii s-a lucrat intre anii 1987-1999. Catapeteasma este pictata de Arhim. Vartolomeu Florea, iar icoanele care impodobesc biserica sunt cele ale bisericii vechi.

Biserica s-a sfintit in ziua de 7 august 1999, de catre I.P.S. Mitropolit Daniel si P.S. Casian, dandu-i-se hramul "Invierea Domnului" si "Sfantul Ioan Evanghelistul". In biserica se slujeste sambata, de primavara pana toamna tarziu, in special pentru parintii adormiti din cimitir.

Manastirea Sihastria - date de contact si donatii

Manastirea Sihastria, Comuna Vanatori, Judetul Neamt, Cod 617500
Tel: (+4)0233/ 251896, (+4)0233/ 251897
Fax: (+4)0233/ 251978

Donatiile si sponsorizarile se pot face in contul:
Cod IBAN RO28RNCB0199005311250001 - cont in Lei
Cod IBAN RO98RNCB0199005311250002 - cont Euro
Deschis la Banca Comerciala Romana - Sucursala Targu Neamt.